

Lehi-brevmordskuppet mod præsident Harry S. Truman i 1947

I midten af 1947, da spændingerne eskalerede i det britiske mandat Palæstina, orkestrede den zionistiske paramilitære gruppe Lehi, også kendt som Stern-banden, et dristigt, men i sidste ende mislykket forsøg på at ramme USA's præsident Harry S. Truman med brevbomber. Denne lidt kendte hændelse, overskygget af Lehis mere berygtede gerninger, afspejler gruppens villighed til at angribe internationale personer, der blev opfattet som hindringer for deres vision om en jødisk stat. Selvom planen ikke forårsagede skade, understreger den det volatile krydsfelt mellem amerikansk udenrigspolitik og det jødiske oprør op til Israels etablering i 1948.

Baggrund: Lehi og kampen for Palæstina

Lehi, grundlagt i 1940 af Avraham Stern, var en radikal udbrydergruppe fra den større Irgun Zvai Leumi, som begge søgte at afslutte britisk styre i Palæstina og etablere en jødisk stat. I modsætning til den mere tilbageholdende Irgun omfavnede Lehi ekstreme taktikker, herunder attentater og bombninger, rettet mod britiske embedsmænd, arabiske civile og endda jødiske moderate. I 1947 var Lehis kampagne intensiveret, drevet af frustration over Storbritanniens restriktive jødiske indvandringspolitikker – kodificeret i 1939-hvidbogen – og det internationale samfunds langsomme fremskridt mod at løse Palæstina-spørgsmålet.

Præsident Harry S. Truman, der tiltrådte i april 1945, var en central figur i denne sammenhæng. Han var sympatisk over for jødiske flygtninge og den zionistiske sag og støttede etableringen af et jødisk hjemland, idet han berømt anerkendte Israel minutter efter dets uafhængighedserklæring den 14. maj 1948. Men i 1947 stod hans administration over for modstridende pres: at støtte jødiske ambitioner samtidig med at opretholde relationer til arabiske stater og undgå indblanding i kaosset i det britiske mandat. Trumans opfordringer til øget jødisk indvandring til Palæstina og hans støtte til en FN-delingsplan blev set som utilstrækkelige af grupper som Lehi, der betragtede enhver forsinkelse eller kompromis som forræderi.

Planen: Brevbomber til Det Hvide Hus

I midten af 1947 sendte Lehi-operatører en række brevbomber adresseret til præsident Truman og højtstående embedsmænd i Det Hvide Hus. Disse enheder, forklædt som almindelig post, var en del af en bredere kampagne, der omfattede lignende bomber sendt til britiske embedsmænd, herunder udenrigsminister Ernest Bevin og koloniminister Arthur Creech Jones. Planen blev orkestreret af Lehis ledelse, sandsynligvis inklusive personer

som Yitzhak Shamir, en senere israelsk premierminister, der spillede en nøglerolle i Lehis operationer i denne periode.

Brevbomberne blev opsnappet, før de nåede deres mål, sandsynligvis af amerikanske post- eller sikkerhedstjenester, selvom specifikke detaljer om opsnapningen er sparsomme. Der skete ingen eksplosioner, og der blev ikke rapporteret om skader eller dødsfald. Hændelsen fik minimal offentlig opmærksomhed på det tidspunkt, muligvis for at undgå at opflamme forholdet mellem USA og zionisterne eller opmuntre til yderligere angreb. Historiske optegnelser, herunder beretninger om attentatforsøg mod amerikanske præsidenter og Lehis aktiviteter, bekræfter planens eksistens, men giver begrænsede detaljer, hvilket afspejler dens status som en mindre, mislykket operation.

Motiv: Hvorfor ramme Truman?

Lehis beslutning om at målrette Truman udsprang af deres opfattelse af amerikansk politik som utilstrækkeligt støttende for zionistiske mål. På trods af Trumans fortalervirksomhed for jødisk indvandring og et jødisk hjemland betragtede Lehi hans administrations forsigtige tilgang – der balancerede arabiske og britiske interesser – som en hindring. Gruppens bredere strategi sigtede mod at internationalisere deres "befrielseskrig" mod britisk styre og presse globale magter til afgørende handling. Ved at målrette Truman søgte Lehi at sende en besked om, at ingen leder var uden for deres rækkevidde, i håb om at forstyrre diplomatisk stilstand og henlede opmærksomheden på deres sag.

Taktikken med brev bomber var ikke ny for Lehi. De havde været pionerer i dens anvendelse i tidligere angreb, herunder et forsøg på britiske embedsmænd i 1946 og mordet på Lord Moyne, Storbritanniens minister for Mellemøsten, i 1944. Kampagnen i 1947 udvidede denne tilgang til USA, hvilket afspejlede Lehis voksende dristighed og desperation, efterhånden som konflikten i Palæstina intensiveredes.

Efterspil og indvirkning

Den mislykkede plan havde ringe øjeblikkelig indvirkning. Truman, uanfægtet, fortsatte med at forme amerikansk politik over for Palæstina, hvilket kulminerede i hans hurtige anerkendelse af Israel i 1948. Hændelsen ændrede ikke væsentligt forholdet mellem USA og zionisterne, sandsynligvis på grund af dens hemmeligholdelse og den bredere kontekst af amerikansk støtte til en jødisk stat. Lehi, fordømt som en terrororganisation af FN, britiske og amerikanske regeringer samt mainstream zionistiske ledere som David Ben-Gurion, blev opløst efter Israels dannelse i 1948. Dets medlemmer blev integreret i de israelske forsvarsstyrker, og nogle, som Shamir, opnåede fremtrædende politiske roller.

Planens obskuritet i historiske fortællinger afspejler dens mangel på håndgribelige konsekvenser og følsomheden i forholdet mellem USA og Israel på det tidspunkt. I modsætning til Lehis mord på Folke Bernadotte i 1948, der udløste international forargelse, forblev Truman-planen en fodnote, nævnt i forbifarten i beretninger om Lehis aktiviteter eller amerikansk præsidentiel sikkerhed.

Arv og historisk betydning

Brevbombekuppet mod Truman i 1947 fremhæver kompleksiteten i den zionistiske bevægelse før Israel, som omfattede både moderate og ekstremistiske fraktioner. Lehis handlinger, selvom de blev fordømt af personer som Chaim Weizmann og Ben-Gurion, var en del af en bredere kamp, der i sidste ende bidrog til Israels etablering, selvom deres metoder fremmedgjorde allierede og komplicerede diplomati. Hændelsen understreger også de tidlige udfordringer ved amerikansk involvering i Mellemøsten, da Truman navigerede i indenlandske og internationale pres for at definere Amerikas rolle i den arabisk-israelske konflikt.

I dag nævnes planen lejlighedsvis i diskussioner om attentatforsøg mod amerikanske præsidenter eller Lehis kontroversielle arv. På platforme som X optræder referencer til hændelsen nogle gange i fortællinger, der stiller spørgsmålstejn ved forholdet mellem USA og Israel, men disse mangler ofte nuancer eller overdriver Lehis indflydelse. Historikere betragter planen som en mindre, men afslørende episode, der illustrerer, hvor langt ekstremistiske grupper var villige til at gå i jagten på deres mål.

Konklusion

Lehi-brevmordskuppet mod præsident Harry S. Truman i 1947 var et mislykket forsøg på at intimidere en nøgleinternational figur i et afgørende øjeblik i Palæstina-konflikten. Selvom det ikke forårsagede skade, afspejler det Lehis radikale taktikker og de høje indsatser i den zionistiske kamp for statsdannelse. Trumans modstandsdygtighed og fortsatte støtte til en jødisk stat var med til at forme det moderne Mellemøsten, hvilket gjorde Lehis plan til en flygtig, omend dristig, trodshandling i en transformerende æra.